

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Mažeikių verslininkų asociacija

ERASMUS+: LEONARDO DA VINCI PROGRAMOS ASMENŲ MOBILUMO
PROJEKTO „INVESTICIJA Į PROFESINĮ MOKYMĄ – TAI INVESTICIJA Į
KVALIFIKUOTĄ SPECIALISTĄ“ Nr. 2016-1-LT01-KA102-022832

BENDROSIOS REKOMENDACIJOS

„Investicijos į kvalifikuotą specialistą per profesinį mokymą“

2017 m. gegužės 30 d.
Mažeikiai

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Mažeikių verslininkų asociacija

Bendrosios rekomendacijos „Investicijos į kvalifikuotą specialistą per profesinį mokymą“ prisidės prie:

- profesinių mokyklų ir socialinių partnerių glaudaus bendradarbiavimo, investuojant į profesinį mokymą;

- profesinio mokymo paslaugų kokybės tobulinimo ir prieinamumo didinimo, rengiant įvairių poreikių turinčius kvalifikuotus darbininkus.

Mažeikių politechnikos mokyklos
Direktorė

Vida Lumpickienė

VšĮ Telšių regioninio profesinio mokymo centro
Direktorė

Nijolė Jastrumskienė

Mažeikių verslininkų asociacijos
Vykdančioji direktorė

Agnė Aušrė

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Mažeikių verslininkų asociacija

Bendrąsias rekomendacijas „Investicijos į kvalifikuotą specialistą per profesinį mokymą“ parengė:

– Personalo praktikos/darbo stebėjimo vizitą Portugalijoje atlikę architektūros ir statybos srities specialistai:

- Svajūnas Antanavičius, UAB „Budinks“ statybos padalinio vadovas;
- Elena Bunkevičienė, VšĮ Telšių regioninio profesinio mokymo centro statybos sektoriaus mokymo programų profesijos mokytoja;
- Ramūnas Bunkevičius, VšĮ Telšių regioninio profesinio mokymo centro statybos sektoriaus mokymo programų profesijos mokytojas metodininkas;
- Virmantas Jucius, UAB „Mažeikių Varduva“ padalinio vadovas;
- Vida Karvauskienė, Mažeikių politechnikos mokyklos statybos darbų vyr. mokytoja;
- Erika Pusvaškė, Mažeikių politechnikos mokyklos projektų vadovė;
- Asta Rimkienė, Mažeikių politechnikos mokyklos interjero apipavidalintojų vyr. mokytoja;
- Diana Stuopelienė, VšĮ Telšių regioninio profesinio mokymo centro projektų vadovė.

– Personalo praktikos/darbo stebėjimo vizitą Maltoje atlikę inžinerinės srities specialistai:

- Dangiras Gurauskas, Mažeikių politechnikos mokyklos praktinio mokymo vadovas;
- Nijolė Jastrumskienė, VšĮ Telšių regioninio profesinio mokymo centro direktorė;
- Mindaugas Jonauskis, Mažeikių politechnikos mokyklos elektromontuotojų ir elektromechanikų specialybių profesijos mokytojas;
- Tatjana Kinčinienė, Mažeikių politechnikos mokyklos šaltkalvystės–suvirinimo specialybių profesijos vyr. mokytoja;
- Marius Kisminas, UAB „Mažeikių autoservisas“ direktorius;
- Algimantas Juozas Mickus, VšĮ Telšių regioninio profesinio mokymo centro automobilių mechaniko ir automobilių kėbulų remontininko specialybių profesijos mokytojas metodininkas;
- Aurelija Petrikienė, UAB „Topenerga“ administratorė–apskaitininkė;

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Mažeikių verslininkų asociacija

➤ Mėčislovas Rimeikis, VšĮ Telšių regioninio profesinio mokymo centro automobilių mechaniko ir automobilių kėbulų remontininko specialybių profesijos mokytojas metodininkas.

– Personalo praktikos/darbo stebėjimo vizitą Ispanijoje atlikę paslaugų asmenims srities specialistai:

- Milda Balandytė, Ūkininko Rimanto Norkaus įmonės administratorė;
- Danutė Barakauskienė, Mažeikių politechnikos mokyklos maitinimo ir apgyvendinimo specialybės profesijos mokytoja;
- Laima Ereminienė, VšĮ Telšių regioninio profesinio mokymo centro kaimo turizmo specialybės profesijos mokytoja;
- Adolfina Grušienė, Mažeikių politechnikos mokyklos maitinimo ir apgyvendinimo specialybės profesijos mokytoja metodininkė;
- Monika Patalauskienė, UAB „Beržūna“ personalo vadovė;
- Sigutė Verikienė, VšĮ Telšių regioninio profesinio mokymo centro kaimo turizmo specialybės profesijos mokytoja;
- Alfredas Vėlavičius, Mažeikių politechnikos mokyklos praktinio mokymo vadovas;
- Sonata Virmauskienė, VšĮ Telšių regioninio profesinio mokymo centro sektorinio praktinio mokymo centro vadovė.

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Mažeikių verslininkų asociacija

INFORMACIJA APIE ERASMUS+: LEONARDO DA VINCI PROGRAMOS ASMENŲ MOBILUMO PROJEKTĄ „INVESTICIJA Į PROFESINĮ MOKYMĄ – TAI INVESTICIJA Į KVALIFIKUOTĄ SPECIALISTĄ“ NR. 2016-1-LT01-KA102-022832

Projekto tikslas – remiantis užsienio šalių profesinio mokymo įstaigų ir socialinių partnerių bendradarbiavimo patirtimi siekti, kad verslo įmonės dalyvautų profesinio mokymo procese, rengiant verslų, kūrybišką, iniciatyvų, pasirengusį profesinei veiklai bei gebantį adaptuotis sparčiai besikeičiančioje darbo rinkoje kvalifikuotą specialistą.

Projekto uždaviniai:

- Susipažinti su užsienio partnerių profesinio mokymo organizavimo ir darbo ypatumais, rengiant kvalifikuotus specialistus sparčiai besikeičiančiai darbo rinkai.
- Susipažinti su verslo įmonių atstovų svarba, ugdant kvalifikuotų specialistų žinias, įgūdžius ir kompetencijas, profesinio mokymo aplinkoje.
- Išanalizuoti užsienio profesinių mokyklų ir socialinių partnerių bendradarbiavimo pavyzdžius, kurie atskleidžia darbo rinkos atstovų investicijų galimybes į profesinį mokymą.
- Patobulinti profesinį mokymą vykdančių, organizuojančių ir kuruojančių asmenų bei Mažeikių verslininkų asociacijos narių, vadybines, dalykines, bendrakultūrinės ir profesines kompetencijas, panaudojant įgytą užsienio šalių patirtį.
- Užmegzti ir stiprinti glaudų bendradarbiavimą tarp Lietuvos, Portugalijos, Maltos ir Ispanijos mokymo institucijų bei verslo įmonių, siekiant dalintis bendradarbiavimo patirtimi.

Projekto koordinatorius:

Mažeikių politechnikos mokykla.

Konsorciumo nariai:

- VšĮ Telšių regioninis profesinio rengimo centras.
- Mažeikių verslininkų asociacija.

Priimančiosios organizacijos:

- EPD – European Projects Development, Montijo, Portugalija.
- IZI Ltd – Easy Job Bridge, Valeta, Malta.
- International Educational College TEMIS, Tenerife, Kanarų salos, Ispanija.

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Mažeikių verslininkų asociacija

Vienos savaitės personalo praktikos/darbo stebėjimo vizitai pagal sritis:

- 2016 m. spalio 9–15 d. į stažuotę Portugalijoje vyko architektūros ir statybos srities specialistai.
- 2016 m. lapkričio 6–12 d. į stažuotę Maltoje vyko inžinerinės srities specialistai.
- 2017 m. balandžio 2–9 d. į stažuotę Ispanijoje vyko paslaugų asmenims srities specialistai.

Projekto biudžetas:

39.216,00 EUR.

Finansavimo šaltinis:

ERASMUS+ programa

Projektas finansuojamas remiant Europos Komisijai

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Mažeikių verslininkų asociacija

REKOMENDACIJOS REMIANTIS PORTUGALIJOS PATIRTIMI

1. Profesinio mokymo organizavimo ir darbo ypatumai.

Portugalijos švietimo sistema suskirstyta į keturias pakopas: priešmokyklinį, pagrindinį, vidurinį ugdymą ir aukštąjį mokymą. Pirmosios trys pakopos, kurias apima privalomas išsilavinimas iki 18 metų, reglamentuoja Švietimo ir mokslo ministerija. Aukštasis mokslas yra kontroliuojamas technologijos, mokslo ir aukštojo išsilavinimo ministerijos.

Vidurinį ugdymą lankantys jaunuoliai gali pasirinkti ir profesinį išsilavinimą suteikiančius kursus. Profesinių kursų pagrindinis tikslas – parengti jaunuolius darbo rinkai. Šie kursai trunka trejus mokslo metus. Jie skirstomi į įvairios trukmės modulius, kurie gali būti sujungti ir apima tris komponentus: socialinius–kultūrinius, teorinius ir praktinius mokymus. Praktinis mokymas sudaro apie 52% visų mokymo valandų, iš kurių 13% yra praleidžiama realioje darbo vietoje. Sėkmingai užbaigti profesinio mokymo kursai suteikia 3 lygio profesinę kvalifikaciją ir įgyjamas vidurinio išsilavinimo diplomas, kuris suteikia galimybę asmenims tęsti studijas aukštesniame lygyje.

Profesinio mokymo centruose mokymo programos rengiamos ir mokymas orientuotas į darbo rinkos poreikius, o tai stiprina mokinių motyvaciją. Kai kurie profesinio mokymo centrai turi mokymo programas, kurios skirtos bedarbių profesiniam mokymui arba perkvalifikavimui.

Išanalizavus profesinio mokymo organizavimo ir darbo ypatumus, siūlomos rekomendacijos:

Pirma rekomendacija.

Atnaujinti pirminio ir tęstinio profesinio mokymo programas, orientuotas į darbo rinkos poreikius.

Igyvendinimas.

Atlikti darbo rinkos tyrimus, remiantis darbo biržos įsidarbinimo galimybių barometru ir darbdavių apklausos duomenimis, siekiant išsiaiškinti rengiamų specialistų poreikį. Atsižvelgiant į regiono darbo rinkos poreikius ir technologinius pokyčius, sudaryti darbo grupę pirminio ir tęstinio mokymo programų atnaujinimui.

Antra rekomendacija.

Įtraukti verslo įmonių specialistus į praktinio mokymo užsiėmimus.

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Mažeikių verslininkų asociacija

Igyvendinimas.

Pagal mokymo programų modulių turinį numatyti galimybes socialinių partnerių atstovams dalyvauti teorinio bei praktinio mokymo užsiėmimuose ir mažinti atotrūkį tarp profesinio rengimo ir verslo. Kvalifikuoti specialistai mokinius supažindintų su technologinėmis naujovėmis, įrengimais, inovatyviais gamybos procesais.

2. Verslo įmonių atstovų svarba profesinio mokymo aplinkoje.

Lisabonos regione dauguma profesinių mokyklų yra įsteigtos ir išlaikomos Socialinių reikalų ministerijos, privataus kapitalo įmonių ir Europos Sąjungos skiriamų lėšų. Šios mokyklos vadinamos privačiomis, jos išsiskiria iš kitų profesinių mokyklų turtingesne teorine ir praktine mokymo baze. Įdomu tai, kad mokiniai, baigę pagrindinę mokyklą sudaro sutartis su įmonėmis, kurios įsipareigoja dalinai padengti mokymo išlaidas ir suteikti vietą gamybinei praktikai atlikti (I kurse – vienam mėnesiui, II – dviems mėn., III – keturiems mėnesiams), o po mokyklos baigimo – įdarbinti. Skurdžiau atrodo mokyklos, priklausančios Švietimo ministerijai. Jos dirba su specialiu poreikių turinčiais vaikais ir yra orientuotos į profesijas, reikalingas regionui.

Profesinio mokymo centrai sprendžia ir techninės mokymo bazės klausimus. Principas labai paprastas ir suprantamas – mokyklose negali būti priemonių, technikos ir programinės įrangos, kurių verslo įmonės nebenaudoja. Todėl profesinio mokymo centrai glaudžiai bendradarbiauja su įmonėmis, atnaujindami mokymo bazę, sudarydami sutartis su kompanijomis, kurioms konkrečiai rengiami specialistai.

Profesinis mokymas orientuotas į technologinių žinių suteikimą, profesijai ir kvalifikacijai įgyti. Šiuos dalykus paprastai dėsto specialistai, dirbantys realioje įmonėje, neturintys specialaus pedagoginio išsilavinimo. Tokie specialistai yra vadinami treneriais ar instruktoriais. Teisė ir galimybė tokiems specialistams dėstyti suteikiama išklauius trumpą pedagogikos pagrindų ir metodų kursą.

Išanalizavus verslo įmonių atstovų svarbą profesinio mokymo aplinkoje, siūlomos rekomendacijos:

Pirma rekomendacija.

Pritraukti privataus kapitalo įmonių investicijas atnaujinant teorinio ir praktinio mokymo darbo vietas.

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Mažeikių verslininkų asociacija

Igyvendinimas.

Pasirašyti bendradarbiavimo sutartis su socialiniais partneriais, kuriose būtų numatyti konkretūs abiejų šalių veiksmai ugdant kvalifikuotą specialistą, atitinkantį darbo rinkos poreikius. Socialiniai partneriai investuotų į teorinio ir praktinio mokymo darbo vietų įrengimą bei profesijos mokytojų technologinių kompetencijų tobulinimą. Mokykla įsipareigotų paruošti kvalifikuotą specialistą.

Antra rekomendacija.

Sudaryti sutartis su verslo įmonėmis, kurios įsipareigotų suteikti darbo vietas įvairių poreikių mokiniams praktikai atlikti, o po mokyklos baigimo – įdarbinti.

Igyvendinimas.

Sudaryti potencialių verslo įmonių sąrašą pagal mokymosi sritis, atitinkančias mokykloje rengiamas profesijas. Pakviesti įmonių atstovus į atvirą diskusiją su mokyklos bendruomene dėl mokinių praktikos atlikimo ir įdarbinimo. Siekti bendro mokyklos bei socialinių partnerių tikslo – mažinti jaunimo ir kitų amžiaus grupių žmonių nedarbą.

3. Bendradarbiavimo pavyzdžiai, remiantis Portugalijos mokymo institucijų bei verslo įmonių patirtimi.

1 pavyzdys.

Pateikiamas bendradarbiavimo pavyzdys tarp privataus statybos profilio CENFIC profesinio rengimo centro ir socialinių partnerių.

CENFIC profesinio rengimo centre sukurta jaunimo ir suaugusiųjų mokymosi sistema, kai dalį praktinio mokymo asmenys gali atlikti darbo vietoje. Asmenys, atitikę darbdavių keliamus reikalavimus, turi galimybę patekti į kandidatų sąrašą, kuris pateikiamas darbdaviams. Darbdaviai pagal poreikį atsirenka reikiamą specialistų skaičių stažuotei atlikti. Suderinus valandų skaičių pagal kursus su socialiniais partneriais būsimiems specialistams suteikiama galimybė tobulinti įgūdžius ir numatytą kompetenciją konkrečioje darbo vietoje. Stažuotės laikotarpiu CENFIC profesinio rengimo centras užtikrina socialines garantijas ir draudimą nuo nelaimingų atsitikimų, atsižvelgiant į teisės aktus.

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Mažeikių verslininkų asociacija

Išanalizavus bendradarbiavimo pavyzdį, siūloma rekomendacija:

Sukurti duomenų bazę socialiniams partneriams apie būsimų specialistų pasiūlą pagal pirminio profesinio mokymo programas.

Igyvendinimas.

Sukurti duomenų bazę apie rengiamus specialistus. Socialiniai partneriai turėtų galimybę, esant poreikiui, peržiūrėti siūlomų specialistų sąrašą ir atsirinkti reikalingas kandidatūras. Suderinus valandų skaičių pagal kursus su socialiniais partneriais būsimiems specialistams suteikti galimybę tobulinti įgūdžius ir numatytą kompetenciją konkrečioje darbo vietoje. Pvz., pagal apdailininko (statybininko) mokymo programą dažymo moduliui skirta 140 val. Iš moduliui skirtų valandų skaičiaus mokinys 40 val. atliktų darbo vietoje. Mokykla duomenų bazėje pateiktą informaciją apie mokinius, kurie atlieka praktinius užsiėmimus darbo vietoje (žr. 1 lentelė).

1 lentelė. Duomenys apie mokinių praktinius užsiėmimus darbo vietoje

Pirminio profesinio mokymo programa	Modulis (valandų skaičius)	Įmonės pavadinimas	Valandų skaičius	Mokinių skaičius įmonėje	Praktinių užsiėmimų trukmė	
					Pradžia	Pabaiga
Apdailininkas (statybininkas)	Dažymo darbų modulis (140 val.)	UAB „XXX“	40 val.	2	2017.05.08	2017.05.12

2 pavyzdys.

Pateikiamas bendradarbiavimo pavyzdys tarp valstybinės Setūbal profesinės mokyklos ir socialinių partnerių. Setūbal profesinė mokykla turi sukūrusi bendradarbiavimo tinklą su socialiniais partneriais jaunimui ir suaugusiems asmenims regione. Šis bendradarbiavimas plėtojamas siekiant palaikyti glaudesnius santykius su vietos verslo įmonėmis ir organizacijomis, teikiant kokybiškas profesinio mokymo paslaugas atitinkančias darbo rinkos paklausą. Socialinių partnerių spektrą sudaro verslo įmonės bei organizacijos iš įvairių sričių, kurios siekia kurti pridėtinę vertę mokymo įstaigai ir savo įmonėms.

Išanalizavus bendradarbiavimo pavyzdį, siūloma rekomendacija:

Sukurti socialinių partnerių tinklą, siekiant palaikyti glaudesnius santykius su vietos verslo įmonėmis ir organizacijomis.

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Mažeikių verslininkų asociacija

Igyvendinimas.

Sukurti bendradarbiavimo tinklą su socialiniais partneriais. Sistema suteiktų galimybę įmonėms bei organizacijoms pateikti visapusišką informaciją apie veiklos sritį, pobūdį, kontaktus ir kt. Mokiniai virtualioje aplinkoje stebėtų įmones, bendradarbiaujančias su mokykla bei prisidedančias prie profesinio mokymo kokybės gerinimo.

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Mažeikių verslininkų asociacija

REKOMENDACIJOS REMIANTIS MALTOS PATIRTIMI

1. Profesinio mokymo organizavimo ir darbo ypatumai.

Maltoje mokslas yra privalomas nuo penkerių iki šešiolikos metų. Švietimo sistema yra padalinta į tris pagrindinius sektorius: pradinis išsilavinimas (nuo 5 iki 11 metų), vidurinis išsilavinimas (nuo 11 iki 16 metų) bei aukštasis išsilavinimas. Maltos švietimo sistema labai panaši į Didžiosios Britanijos švietimo sistemą. Baigę vidurines mokyklas, Maltoje gali rinktis aukštesnįjį (Post-Secondary Education) arba aukštąjį (Tertiary) mokslą. Maltoje veikia dualinė profesinio mokymo sistema. Pirminio profesinio mokymo studijas lanko apie 6,7 tūkst. mokinių. Tęstinio mokymosi programos mokosi apie 5 tūkst. asmenų. Pirminiame mokyme yra 165 mokymo programos. Tęstiniame mokyme – 300 mokymo programų. Visi mokiniai profesinio mokymo programų mokosi baigę 12 klasių. Profesinio mokymo įstaigoje vyksta tik teorinės pamokos, praktiniai užsiėmimai nuo pirmo kurso vyksta privačiose ar valstybinėse įmonėse. Maltoje, kaip ir Lietuvoje, mokiniai gauna stipendiją.

Teorinė profesinio mokymo dalis vykdoma Maltos menų, mokslo ir technologijų kolegijoje (MCAST). Mokykla teorinių pamokų metu naudoja e. mokymo priemones: mokymo medžiaga pateikiama internetinėje aplinkoje, vyksta tiesioginės vaizdo konferencijos Skype programos pagalba. Labai platus įvairių nuotolinio mokymo kursų pasirinkimas leidžia operatyviai reaguoti į darbdavių pageidavimus siekiant įgyti naujas ar atnaujinti esamas (jau įgytas) žinias bei suteikti lanksčias mokymosi sąlygas. Darbdaviai aktyviai bendradarbiauja rengiant ir teikiant pasiūlymus naujoms mokymo programoms, moduliams (kursams). Parengtų mokymo programų ir modulių (kursų) turinys atitinka darbdavių keliamus reikalavimus. Mokiniai gamybinę praktiką atlieka įmonėse, su kuriomis mokykla yra sudariusi sutartis (apie 3000 sutarčių). Mokykla išsiunčia įmonėms mokinių sąrašus su informacija apie mokinių pasiekimus (pažymių vidurkiai). Darbdavys turi galimybę rinktis mokinius. Paskirtas gamybinės praktikos vadovas tikrina kaip atliekamas praktinis mokymas įmonėje. Pasibaigus praktiniam mokymui įmonėje atstovas (žmogus atsakingas už mokinio mokymą), mokinys ir praktinio mokymo mokytojas aptaria mokymosi rezultatus ir parašo išvadas (įvertinimą).

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Mažeikių verslininkų asociacija

Išanalizavus profesinio mokymo organizavimo ir darbo ypatumus, siūlomos rekomendacijos:

Pirma rekomendacija.

Sudaryti sutartis su įmonėmis, kurios suteiks gamybinės praktikos vietas.

Igyvendinimas.

Vykdyti įmonių apklausą dėl galimybės pasirašyti bendradarbiavimo sutartis gamybinei praktikai atlikti. Sudaryti įmonių sąrašą (įmonių duomenų bazę).

Antra rekomendacija.

Sudaryti bendradarbiavimo sutartis su įmonėmis, kurios pageidautų teikti konsultacijas rengiant ir įgyvendinant mokymo programas, modulius (kursus), vykdant praktinį mokymą mokykloje ar įmonėse.

Igyvendinimas.

Vykdyti įmonių apklausą dėl galimybės teikti konsultacijas rengiant ir įgyvendinant mokymo programas, modulius (kursus). Sudaryti įmonių sąrašą.

2. Verslo įmonių atstovų svarba profesinio mokymo aplinkoje.

Malta – labai maža valstybė, tačiau didelį dėmesį skirianti švietimo sistemai. Savo piliečiams suteikia nemokamą išsilavinimą ir pritraukia studentus iš užsienio valstybių, kuriems mokslas yra mokamas. Malta neturi daug aukštojo mokslo įstaigų. Šalyje tam skirtos 3 institucijos: Maltos universitetas, Maltos meno, mokslo ir technologijų kolegija (MCAST) bei turizmo studijų institutas. MCAST mokosi apie 12 tūkst. mokinių. Visi mokiniai į profesinio mokymo programas mokytis priimami baigę 12 klasių.

Maltiečiai savo mažos valstybės trūkumą paverčia privalumu bendradarbiaujant mokslo institucijoms su valstybės valdžia. Bendravimas be oficialių vizitų užtikrina greitesnį iškilusių problemų sprendimą. Be to valstybė aprūpina mokymo įstaigas visa reikalinga mokymui įranga ir priemonėmis.

Ne visi darbdaviai aktyviai bendradarbiauja su mokymo institucijomis. Bendradarbiaujančios įmonės priima moksleivius praktiniam mokymui. Kai kurie darbdaviai mano, kad studentai galėtų būti geriau paruošti prieš išeidami į praktikos vietas. Gabesnius moksleivius įmonės stengiasi išlaikyti motyvuodami mokant piniginius priedus ir sudarydami palankesnes sąlygas likti dirbti įmonėje po studijų.

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Mažeikių verslininkų asociacija

Išanalizavus verslo įmonių atstovų svarbą profesinio mokymo aplinkoje, siūlomos rekomendacijos:

Pirma rekomendacija.

Pasiūlyti įmonėms galimybę rinktis mokinius pagal mokymo programas gamybinės praktikos atlikimui.

Igyvendinimas.

Kartu su socialiniais partneriais parengti mokinių atrankos kriterijus, kuriais vadovaujantis būtų galima atrinkti geriausius mokinius gamybinei praktikai įmonėse.

Antra rekomendacija.

Rengti edukacines išvykas į verslo įmones.

Igyvendinimas.

Pasirašyti bendradarbiavimo sutartis su įmonėmis, kad suteiktų galimybę lankytis įmonėse ir susipažinti su jų veikla, stebėti gamybos procesus, taip motyvuodami moksleivius tolimesnei darbinei veiklai. Numatyti galimybes profesijos mokytojų kvalifikacijos kėlimui įmonėse.

Trečia rekomendacija.

Pasiūlyti verslo įmonėms prisidėti prie praktinio mokymo bazės atnaujinimo.

Igyvendinimas.

Bendradarbiavimo sutartyse numatyti, kad įmonės prisidėtų prie kvalifikuotų specialistų rengimo aprūpinant mokymo įstaigas reikalinga įranga ar mokymo standais. Mokykla įsipareigotų naudoti įrangą kvalifikuotų specialistų rengimui.

3. Bendradarbiavimo pavyzdžiai, remiantis Maltos mokymo institucijų bei verslo įmonių patirtimi.

1 pavyzdys.

Pateikiamas bendradarbiavimo pavyzdys tarp Maltos meno, mokslo ir technologijų kolegijos (MCAST) ir socialinio partnerio autoserviso Meli Motors, kuris yra vienas iš Meli Group įmonių. Ši įmonė jau daugiau kaip 3 metai priima mokinius į praktiką. Kadangi parengtų mokymo programų turinys atitinka darbdavių keliamus reikalavimus, mokykla išsiunčia įmonėms mokinių

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Mažeikių verslininkų asociacija

sąrašus su informaciją apie mokinių pasiekimus (pažymių vidurkiai). Darbdavys turi galimybę rinktis mokinius. Jeigu mokiniai gerai dirba, jiems gali būti mokamas atlyginimas.

Išanalizavus bendradarbiavimo pavyzdį, siūloma rekomendacija:

Įtraukti socialinius partnerius į formalių ir neformalių profesinio mokymo programų rengimą, kurios atitiktų darbdavių poreikius.

Igyvendinimas.

Socialiniai partneriai analizuodami specialistų poreikį gali teikti rekomendacijas naujų formalių ir neformalių profesinio mokymo programų rengimui bei dalyvauti jų išbandyme. Teikti pastabas ir pasiūlymus programų tobulinimui ir vykdymui.

2 pavyzdys.

Pateikiamas bendradarbiavimo pavyzdys tarp Maltos meno, mokslo ir technologijų kolegijos (MCAST) ir FMcore Company įmonės, kuri teikia integruotas gyvenamųjų ir komercinių pastatų priežiūros paslaugas. Įmonė jau daug metų priima į praktiką mokinius. Mokykla išsiunčia įmonėi mokinių sąrašus su informacija apie mokinių pasiekimus (pažymių vidurkius) ir kasmet įmonė priima į gamybinę praktiką po 2–3 mokinius, kurie turi galimybę po mokyklos baigimo likti dirbti įmonėje.

Išanalizavus bendradarbiavimo pavyzdį, siūloma rekomendacija:

Teikti verslo įmonėms mokinių sąrašus su informacija apie mokinių pasiekimus (pažymių vidurkiai), kad įmonės turėtų galimybę rinktis geriausiai besimokančius.

Igyvendinimas.

Bendradarbiaujant su socialiniais partneriais sukurti besimokančiųjų atrankos kriterijus, pagal kuriuos būtų vykdoma atranka priimant praktiniam mokymui įmonėse. Kriterijai būtų nuolat peržiūrimi ir, esant poreikiui, tobulinami.

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Mažeikių verslininkų asociacija

REKOMENDACIJOS REMIANTIS ISPANIJOS PATIRTIMI

1. Profesinio mokymo organizavimo ir darbo ypatumai.

Profesinis mokymas Ispanijoje organizuojamas panašiai kaip Lietuvoje ir yra dviejų lygių: profesijos gali mokytis mokiniai, įgiję privalomąjį vidurinį išsilavinimą arba pabaigę papildomus 2 metus, laisvai pasirenkamo, vidurinio išsilavinimo. Tai atitiktų Lietuvos mokyklos 11 ir 12 klases. Profesinio mokymo programos yra skirtingų lygių. Aukštesnio profesinio mokymo lygio mokiniai mokosi dirbti sudėtingesnių profesijų, reikalaujančių aukštesnio žinių ir išsilavinimo lygio, kur naudojama sudėtingesnė technologinė įranga, staklės ir įrenginiai su programiniu valdymu, įvairios kompiuterinės programos.

Profesinis parengimas baigiamas praktika realiose darbo vietose. Praktiką mokiniai atlieka įmonėse, su kuriomis mokyklos bendradarbiauja. Ispanijoje daugiau yra privačių profesinio profilio mokyklų nei valstybinių. Mokyklose yra sudarytos sąlygos mokytis profesijos ir tiems mokiniams, kurie dėl įvairių priežasčių nėra pabaigę vidurinės mokyklos. Tokiems mokiniams yra numatyta galimybė mokytis pagal išlyginamąsias programas, kurias sėkmingai įveikę, gali tęsti mokslą pagal profesinio mokymo programas.

Mokslas suskirstytas į trimestrus. Per pirmus mokslo metus atkrenta dalis mokinių, pvz. rugsėjo mėn. pradėjo mokytis 32 mokiniai, o balandžio mėnesį liko tik 17. Ispanijoje profesiniame mokyme ir kvalifikacijų formavime orientuojamasi į mokymosi rezultatus. Reforma, kurios metu buvo įdiegta modulinė mokymo samprata, prasidėjo 1990 metais. Vienu iš modulinio mokymo koncepcijos tikslų yra sumažinti akademinio ir profesinio mokymo atskyrimą švietime ir stipriau pabrėžti pirminio profesinio rengimo sektoriaus svarbą.

Už visus modulius turi būti atsiskaityta sėkmingai. Mokinys negali praleisti daugiau kaip 20 procentų dalyko pamokų. Mokytojai yra valstybės tarnautojai. Prieš įsidarbinant mokykloje, laiko egzaminus ir yra pavaldūs ministerijai. Mokyklos direktorius renkamas keturiems metams, bet pirmiausia, jis yra mokytojas. Mokytojai kelia kvalifikaciją, atnaujina žinias savo noru. Mokiniai į praktinius užsiėmimus, kaip ir pas mus, labiau nori eiti nei į teorinius. Mokymo programos susideda iš teorinės ir praktinės dalies. Praktinę mokymo dalį sudaro apie 70 proc. visos programos mokymo. Ispanijos mokyklose, ne pirmas dešimtmetis naudojama virtuali Moodle mokymo(si) aplinka. Joje talpinamos mokiniams skirtos teorinės bei praktinės užduotys, mokymosi medžiaga, nurodomi nauji mokymosi šaltiniai, kuriais daugiausia naudojasi mokiniai, besimokantys nuotoliniu būdu.

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Mažeikių verslininkų asociacija

Mokymo programos yra parengtos centralizuotai ministerijose ir mokymas remiasi būtent jomis. Vykdomas modulinis mokymas. Mokymo programos tobulinamos ir atnaujinamos atsižvelgiant į verslo sektoriaus poreikius. Kadangi, stojančių mokytis į profesines mokyklas yra daugiau nei mokykla gali priimti, mokykla užsitikrina mokinių surinkimą į visas mokymo programas. Todėl nėra poreikio keisti mokymo programų. Jas tik tobulina.

Kadangi Tenerifėje darbo rinkos poreikis yra 90 proc. paslaugų sferos darbuotojams, todėl ruošti specialistus kitoms sritims nėra tikslinga, nes nebūtų darbo vietų.

Tenerifės profesinėse mokyklose labai svarbus mokinių lankomumas ir nepilnamečių mokinių saugumas. Kiekviena iš trijų aplankytų mokyklų turi savo lankomumo ir saugumo kontrolę. Reikėtų paminėti jog mokinių amžius skirtingas, t. y. nuo 12 iki 50 metų.

Pirmojoje aplankytoje profesinėje mokykloje, pastebėta, jog mokyklos teritorija prasidėjus pamokoms yra užrakinama ir mokiniai nuo 12 iki 18 metų gali būti išleidžiami tik šeimos nariams atvykus jų pasiimti ir tik pasibaigus pamokoms. Pertraukų metu išleidžiami tik vyresni mokiniai.

Antrojoje mokykloje, kaip ir pastarojoje, taikomos tos pačios priemonės. Skiriasi pertraukų laikas: mokiniams kurie yra dar nepilnamečiai, pertraukos yra skirtingu laiku ir jų metu mokykla yra užrakinta. Vyresniesiems pertrauka prasideda vėliau, kai jaunesnieji būna sugrįžę į klases. Tada vartai yra atidaromi ir vyresni gali išeiti iš mokyklos teritorijos.

Trečiojoje mokykloje ta pati tvarka. Vienintelis skirtumas tas, kad įdiegta sistema, kurioje mokytojui pažymėjus apie nepilnamečio neatvykimą, tėvai iškart gauna žinutę apie vaiko nebuvimą. Mokinių grupės yra suformuotos susirinkus 15 mokinių, tačiau grupėje negali būti daugiau nei 20.

Mokymo įstaiga sudaro trišales sutartis su įmonėmis. Gamybinei praktikai atlikti pagal mokymo programas skiriamas skirtingas valandų skaičius. Mokinių praktika prasideda nuo kovo mėnesio. Prieš atliekant praktiką mokymo įstaigų darbuotojas, atsakingas už praktikos organizavimą, vyksta į praktikos įmonę susipažinti su galimomis darbo vietomis. Kas dvi savaites mokiniai atvyksta į mokyklą aptarti atliekamos praktikos eigą. Vyksta tarpinis atsiskaitymas.

Išanalizavus profesinio mokymo organizavimo ir darbo ypatumus, siūlomos rekomendacijos:

Pirma rekomendacija.

Glaudžiau bendradarbiauti su socialiniais partneriais dėl mokomųjų praktikų atlikimo.

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Mažeikių verslininkų asociacija

Igyvendinimas.

Sudaryti bendradarbiavimo sutartis su įmonėmis dėl galimybės mokiniams atlikti mokomąją praktiką.

Antra rekomendacija.

Užmegzti ilgalaikius ryšius su verslo įmonėmis dėl mokinių gamybinės praktikos atlikimo.

Igyvendinimas.

Sudaryti ilgalaikes bendradarbiavimo sutartis su įmonėmis baigiamajai praktikai atlikti.

2. Verslo įmonių atstovų svarba profesinio mokymo aplinkoje.

Ispanijoje praktinis mokymas įmonėse, įstaigose taip pat yra privaloma mokymo programos dalis. Praktikų trukmė priklauso nuo mokymo programos: 300–400 val. Dirbantiems pagal specialybę mokiniams praktika yra užskaitoma. 30–40 proc. mokinių įsidarbina tose praktikos vietose, kuriose atliko praktiką. Paprastai skiriami mokymo įstaigos darbuotojai, atsakingi už praktikų organizavimą. Jie palaiko ryšius su įmonėmis bei mokiniais. Praktikos eigoje privalomi tarpiniai atsiskaitymai mokykloje atsakingiems už praktiką darbuotojams. Tai stebėjome IES San Marcos profesinėje mokykloje. Įmonė taip pat skiria už praktikos vykdymą atsakingą darbuotoją, kuris konsultuoja praktikantą arba moko dirbti pameistrystės režimu.

Praktikų organizatorius kontroliuoja bendrą praktikos programos vykdymą, įmonės praktikos vadovas kontroliuoja kasdieninių užduočių atlikimą. Įmonės praktikos vadovui ar įmonei mokymo įstaiga neperveda jokių lėšų praktiniam mokymui organizuoti. Darbdaviai noriai priima praktikantus, nes jeigu nemokamas atlyginimas, nereikia mokėti jokių mokesčių. Tačiau gali ir mokėti praktikantams atlyginimą už darbą. Tai įmonės ir praktikanto susitarimo reikalas.

Svarbiausia mokymo įstaigos užduotis – atrinkti praktikos įmonei tinkamą praktikantą, todėl tam skiriamas didelis dėmesys. Po praktikos mokymo įstaigos pageidavimu darbdaviai pildo klausimyną, kuriame įvertinama mokinio motyvacija darbui; savarankiškumas; užduočių vykdymo tikslumas ir kokybė.

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Mažeikių verslininkų asociacija

Išanalizavus verslo įmonių atstovų svarbą profesinio mokymo aplinkoje, siūlomos rekomendacijos:

Pirma rekomendacija.

Profesijos mokytojams atlikti trumpalaikes stažuotes įmonėse.

Igyvendinimas.

Sudaryti sąlygas profesijos mokytojams atlikti trumpalaikes praktines stažuotes įmonėse.

Antra rekomendacija.

Įmonių darbuotojams atnaujinti turimas kompetencijas mokymo įstaigose.

Igyvendinimas.

Darbdaviams sudaryti galimybę savo įmonių darbuotojams atnaujinti ir įgyti naujas kompetencijas mokymo įstaigoje.

Trečia rekomendacija.

Mokyklos atstovams įvertinti mokinių praktikos atlikimo vietą įmonėje.

Igyvendinimas.

Mokyklai, prieš išleidžiant mokinius į praktikos įmonę, pirmiausia rekomenduojame ją įvertinti, susipažinti su atsakingu asmeniu įmonėje, kuris bus tiesioginis mokinio praktikos darbo vadovas.

3. Bendradarbiavimo pavyzdžiai, remiantis Ispanijos mokymo institucijų bei verslo įmonių patirtimi.

Mokomosios praktikos metu aplankytoje mokykloje mokiniai pagamintus konditerijos ar kulinarijos gaminius turi galimybę parduoti mokyklos bei ir miestelio bendruomenės nariams. Juos gamina ne tik iš savo, bet ir iš verslo įmonių gautų žaliavų. Taip jie turi galimybę užsidirbti papildomų pajamų bei įgyti verslumo įgūdžių.

Mokiniai atlieka kirpyklų, masažo paslaugas mokyklos bendruomenei už žemesnę nei rinkos kainą. Gautos pajamos panaudojamos mokymo priemonių įsigijimui.

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Mažeikių verslininkų asociacija

Išanalizavus bendradarbiavimo pavyzdžius, siūlomos rekomendacijos:

Pirma rekomendacija.

Pritraukti socialinių partnerių investicijas į profesinį mokymą.

Igyvendinimas.

Sudaryti mokymo įstaigai su verslo įmonėmis sutartis dėl įmonės žaliavų, medžiagų išteklių skyrimo praktiniam mokymui.

Antra rekomendacija.

Teikti mokymo įstaigos pagalbą socialiniams partneriams.

Igyvendinimas.

Pagal verslo įmonės poreikį mokykla išsipareigotų suteikti galimybę pasinaudoti mokinių paslaugomis jų organizuojamose veiklose, reikalaujančiose papildomos darbo jėgos.

Trečia rekomendacija.

Sukurti duomenų bazę apie geriausias mokinių praktikos atlikimo vietas.

Igyvendinimas.

Profesinio mokymo įstaigai viešai skelbti savo interneto svetainėje geriausias mokinių praktikos atlikimo vietas, geriausias socialinės partnerystės, praktikų rezultatus, pranešti apie juos visuomenei ir suinteresuotiems asmenims. Tai leistų įmonėms tapti labiau socialiai atsakingoms už bendradarbiavimą su mokykla.

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Mažeikių verslininkų asociacija

BENDROSIOS REKOMENDACIJOS „INVESTICIJOS Į KVALIFIKUOTĄ SPECIALISTĄ PER PROFESINĮ MOKYMĄ“ REMIANTIS PORTUGALIJOS, MALTOS IR ISPANIJOS PATIRTIMIS

Mažeikių politechnikos mokyklos, VšĮ Telšių regioninio profesinio rengimo centro vadovai ir profesijos mokytojai bei Mažeikių verslininkų asociacijos nariai iš architektūros ir statybos, inžinerijos ir paslaugų asmenims sričių atsižvelgdami į Erasmus+: Leonardo da Vinci programos asmenų mobilumo projekto „Investicija į profesinį mokymą – tai investicija į kvalifikuotą specialistą“ Nr. 2016-1-LT01-KA102-022832 tikslą ir išskeltus uždavinius, parengė bendrąsias rekomendacijas.

Bendrosios rekomendacijos skirtos profesinio rengimo mokykloms, darbdaviams ir visiems suinteresuotiems asmenims, kurie siekia investuoti į kvalifikuoto specialisto parengimą per profesinį mokymą:

1. Įtraukti socialinius partnerius į formalių ir neformalių profesinio mokymo programų rengimą, kurios atitiktų darbdavių poreikius.
2. Sudaryti bendradarbiavimo sutartis su įmonėmis, kurios pageidautų teikti konsultacijas rengiant ir įgyvendinant mokymo programas, modulius (kursus), orientuotus į darbo rinkos poreikius, vykdant praktinį mokymą mokykloje ar įmonėse.
3. Įtraukti verslo įmonių specialistus į praktinio mokymo užsiėmimus.
4. Glaudžiau bendradarbiauti su socialiniais partneriais dėl mokomųjų praktikų atlikimo.
5. Užmegzti ilgalaikius ryšius su verslo įmonėmis dėl mokinių gamybinės praktikos atlikimo.
6. Pritraukti privataus kapitalo įmonių investicijas atnaujinant teorinio ir praktinio mokymo darbo vietas.
7. Pasiūlyti įmonių darbuotojams atnaujinti turimas kompetencijas mokymo įstaigose.
8. Sudaryti sąlygas profesijos mokytojams atlikti trumpalaikes stažuotes įmonėse.
9. Organizuoti edukacines išvykas į verslo įmones.
10. Sudaryti sutartis su verslo įmonėmis, kurios įsipareigotų suteikti darbo vietas įvairių poreikių mokiniams praktikai atlikti, o po mokyklos baigimo – įdarbinti.
11. Sudaryti sąlygas mokyklos atstovams įvertinti mokinių praktikos atlikimo vietą įmonėje.

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Mažeikių verslininkų asociacija

12. Sukurti duomenų bazę socialiniams partneriams apie būsimų specialistų pasiūlą pagal pirminio profesinio mokymo programas.

13. Sukurti socialinių partnerių tinklą, siekiant palaikyti glaudesnius santykius su vietos verslo įmonėmis ir organizacijomis.